

КРЕМЕНЧУЦЬКА ГЕС ВІДЗНАЧАЄ 60-РІЧЧЯ!

Сторінками історії. В середині літа 1953 року на березі Дніпра, де колись стояло давнє козацьке поселення Табурище, з'явилася геологорозвідувальна експедиція, що «написала» першу сторінку книги життя Кременчуцької ГЕС. Хоча проектно-пошукові роботи з виявлення місця спорудження гідроелектростанції на Середньому Дніпрі розпочалися ще у 30-ті роки минулого століття, Друга світова війна внесла свої корективи у плани енергетиків. 25 березня 1954 року Рада Міністрів СРСР ухвалила рішення про будівництво Кременчуцької ГЕС. А вже 7 червня було закладено фундамент першого будинку селища гідробудівників, що з часом перетворилося на охайне містечко Світловодськ на березі Кременчуцького водосховища. Символічна назва міста походить від слів «світло» і «вода», що і стали головною рушійною силою його розвитку і життя.

Будівництво станції передбачало спорудження земляної греблі, будівлі самої ГЕС, судноплавного шлюзу, укріплення чотирьох кілометрів правого берега Дніпра на Табурищанському мисі, зведення високовольтної підстанції 330/154 кВ з лініями електропередачі, прокладання дорожньої розв'язки та залізничного шляху. Пуск першого гідроагрегату та включення його в мережу відбувся 5 грудня 1959 року. Останній 12-й гідроагрегат був введений в експлуатацію менш, ніж за рік – у жовтні 1960.

На сьогодні Кременчуцька ГЕС – це потужний гідровузол у каскаді на Дніпрі. До її складу входять: земляна і бетонна греблі, будівля гідроелектростанції відкритого типу з 12 гідроагрегатами, однокамерний шлюз, відкриті розподільчі пристрої на напругу в 154 і 330 кВ. По греблі електростанції проходять автомобільна дорога і залізниця. За 60 років від дня пуску Кременчуцька гідроелектростанція загалом виробила близько 85160 млрд кВт•год електроенергії.

Від покоління до покоління. Цікава й давніша історія Табурищанського мису: тут знайдено унікальний скіфський могильник на дві сотні поховань, що наразі є пам'яткою археології.

За часів першого гетьмана запорізьких козаків Дмитра «Байди» Вишневецького ця місцина була останнім пунктом збору козацьких полків для походів на турків і татар. Тож не дивно, що і сьогодні тут відчувається звияжний дух. За роки роботи гідроелектростанції місто Світловодськ значно зросло. На ГЕС вдалося не лише вчасно побудувати всі заплановані об'єкти та посилити енергетичну міць країни, але й згуртувати колектив, який передавав свій позитивний досвід від покоління до покоління.

Нині Кременчуцька ГЕС має понад 300 співробітників, яким ПрАТ «Укргідроенерго» забезпечує високий рівень соціального і матеріального добробуту та захисту. Товариство не лише надає сучасні та комфортні умови праці, але й забезпечує матеріальною допомогою на оздоровлення, лікування, народження дитини та іншими виплатами соціального спрямування. Постійно сприяє професійному зростанню та підвищенню кваліфікації працівників. Пріоритетними також для компанії є програми, спрямовані на охорону здоров'я персоналу, профілактику професійних захворювань та популяризацію здорового способу життя серед співробітників.

Реконструкція у два етапи. Перший етап реконструкції Кременчуцької ГЕС тривав з 1995 по 2002 рік. Роботи проводилися кредитними коштами Світового та Європейського банків реконструкції та розвитку і власними коштами компанії. Було реконструйовано електричне обладнання станції: генераторні вимикачі, систему збудження, високовольтні вимикачі та підстанцію з відкритими розподільними пристроями. Крім того, під час першої черги було розпочато реконструкцію гідромеханічного обладнання, замінено шість сміттєзатримуючих решіток на двох гідроагрегатах та два комплекти ремонтних затворів нижнього б'єфу.

Другий етап розпочався у 2006 і триватиме до 2024 року. Наразі вже була проведена реконструкція наступного обладнання: комірки автотранс-

Кременчуцька ГЕС, 2019 рік.

форматора 1АТ, гідроагрегатів №2, №3, №7, №8, №9, пневмогосподарства, гідромеханічного обладнання, щитів постійного струму та акумуляторних батарей, блокового трансформатора Т2. Також встановлено нову систему перепадомірів на сміттєзатримуючих решітках та дизель-генератор для підняття станції з «нуля» при системній аварії. Реконструкція вже дозволила збільшити встановлену потужність станції з 625 МВт до 639 МВт. До кінця 2022 року Кременчуцька ГЕС має амбітні плани крім продовження оновлення гідромеханічного та електротехнічного обладнання, реконструювати ще два гідроагрегати №4 і №5.

Погляд у майбутнє. Як і інші Укргідроенерго, Кременчуцька ГЕС бере участь у покритті піків графіка навантажень та у випадку аварійної відмови генеруючих потужностей інших станцій, готова до покриття дефіциту. Крім того, блок Т3 потужністю 180 МВт підключений до системної автоматики регулювання частоти та активної потужності під управлінням ЦР НЕК «Укренерго» ОЕС України. ГЕС щороку збільшує виробництво електроенергії на нижче розташованих ГЕС до 1 млрд кВт·год.

В день 60-річчя станції, керівництво та персонал Кременчуцької ГЕС з позитивним настроєм та впевненістю дивляться в майбутнє. У подальших планах – результативна робота та продовження процесу реконструкції станції. Кременчуцька ГЕС і надалі активно працюватиме на енергетичну безпеку та незалежність країни.

Монтаж робочого колеса турбіни гідроагрегату.

Головна цінність Укргідроенерго – це люди!

**МАРИНА МАЛЬОН
СЕРГІЙ ОМЕЛЬЧЕНКО**

